

Annie Besant:

A MESTEREK

Fordította: Szlemenics Mária, 1917.
Számítógépes változat: Kiss Csilla, 2006.

MAGYAR TEOZÓFIAI TÁRSULAT

TARTALOM

ELŐSZÓ

A TÖKÉLETES EMBER

A Tökéletes Ember, mint szem az evolúció láncában. Parancsolatok. Külsők és belsők. Az első beavatás. A második beavatás. A harmadik beavatás. A lélek sötét éjszakája. A tökéletesség dicsősége. A lelkesítő eszmény.

A MESTEREK, MINT TÉNYEK ÉS ESZMÉNYKÉPEK

A vallások bizonyossága. A kérdés elméleti oldala. Történelmi bizonyítékok. Közvetlen tapasztalat. Hogyan találhatjuk meg a Mestereket? H. P. Blavatsky. A Titkos Tanítás. A csend hangja. Személyes tudomások. Út a Mahatmasághoz. Újratesztelés. (Reinkarnáció) Nemesen élni. Testvériesség. Az egység érzete. Egy magasztos eszmény.

AZ ADEPTUSOK.

Ki a Mester? A Tökéletes Ember: annak helye a fejlődésben. Jézus, a Mester. Hilarion Mester. M. és K. H. Mester. Rákóczi Mester és mások. Hol laknak ők? Munkásságuk. A Világtanító.

ELŐSZÓ

A Fehér Páholy Mesterei, az emberiség Idősebb Testvérei: olyan fogalom, mely különös varázssal hat az emberi szívre és az, minden róluk szóló hírt örömmel üdvözöl. A gondolat, hogy e nagy lények, tökéletesedett emberek, csak a képzeletnek groteszk szüleményei, teljesen eltűnt a nyugati világból. Az ilyen lények létezése az evolúció tanának elfogadása mellett egészen természetes-ők szükségképpen legmagasabb termékei az evolúciónak. Sokan a múlt kimagasló alakjaiban bizonyítékot látnak arra, hogy ilyen emberek léteztek, és minthogy az értelem a múltban felismerte őket, arra is van remény, hogy a jelenben is megtalálhatók.

Sőt mi több: növekszik közöttünk azok száma, keleten épp úgy, mint nyugaton, kiknek sikerült a Mestereket feltalálni; hogy ezek a Mesterek létezésében többé nem kételkedhetünk, ez természetes. Nyitva áll a hozzájuk vezető út, és- aki keres, talál.

Bárcsak e könyvecske néhányat a nagy Tanítók keresésére buzdítana! Én, ki őket ismerem, nagyobb szolgálatot nem tehetek testvéreimnek, minthogy lelkesítem őket a keresésre. A jutalom felülmúlhatatlan lesz.

ANNIE BESANT

A TÖKÉLETES EMBER

A TÖKÉLETES EMBER, MINT SZEM AZ EVOLÚCIÓ LÁNCÁBAN

Az emberi fejlődésben van egy állapot, mely közvetlenül megelőzi az emberi törekvés végcélját, melyen túl az ember, mint ember, többé nem tökéletesedhet. Tökéletes lett, emberi pályafutását befejezte. A nagy vallások különféle nevekkkel illetik ezt a Tökéletes Embert, de legyen a név bárminő, ugyanaz a gondolat rejlik benne. Mithra, Osiris, Krisna, Buddha, Krisztus mindig a tökéletessé lett embert jelképezi. Nem egy valláshoz, egy nemzethez, vagy egy családhoz tartozik; nem egy vallás szűk keretébe van szorítva. Ő a legnemesebb, legtökéletesebb eszmény. Minden vallás sajátjának vallja: minden vallás benne látja igazolását. Ő az eszmény, mely felé minden hit törekszik és minden vallás tényleg csak úgy teljesíti misszióját, ha megvilágítja, és határozottsággal tanítja az utat, melyen Ő hozzá érhetünk. Krisztus neve, mely az egész kereszténységben a Tökéletes Embert jelzi, inkább állapotnak, mint embernek a neve. „Krisztus bennetek a dicsőség reménye”, ez a kereszténység tanító gondolata.

Az evolúció hosszú folyamán eléri majd az emberek e Krisztus-állapotot. Idővel mindannyian ennek a nagy zarándoklásnak a végére érnek. Ő, kivel e név a nyugati országokban különösen összeforrt, azon „Isten Fiainak” egyike, kik elérték az emberiség végcélját. A szó mindig állapottal volt egyértelmű, „felkentet” jelent. Kell, hogy mindenki elérje ezen állapotot: „Tekints magadba, Buddha vagy...”, „Míg Krisztus meg nem születik benned...”, ezeket olvassuk a régi szent iratokban.

Mint annak, ki zeneművész akar lenni, hallgatnia kell a zenei remekműveket, mint ahogy meg kellene tennie a nagy mesterek melódiáival, úgy kellene nekünk, az emberiség gyermekeinek is, szemünket és szívünket újra meg újra azon magaslatok felé emelnünk, melyen fajunk Tökéletes Emberei laknak. Amik vagyunk, Ők voltak; amik Ők, azokká leszünk mi. Az emberek fiai mind megtehetik azt, amit egy Ember Fia véghez vitt, és bennük látjuk győzelmünk zálogát; hasonló isteniség fejlődése bennünk csak az evolúció kérdése.

PARANCSOLATOK. KÜLSŐK ÉS BELSŐK

A belső fejlődést erkölcs alattira, erkölcsösre, és erkölcs felettire szoktam felosztani.

Az erkölcs alatti állapotban a jó és a rossz közötti különbség nem létezik, az ember meggondolás és megfontolás nélkül csupán vágyait követi; az erkölcsösben az ember már a jót a rossztól megkülönbözteti, mind jobban és jobban meghatározza, szűkebbre vonja határait, és a törvény iránti engedelmességre törekszik; az erkölcs feletti állapotban az ember a törvény fölé helyezkedik, mert isteni természete uralja testeit. Az erkölcsös állapotban a törvény jogos akadálynak, üdvös féknek ismeri el; „Tedd ezt!”, „Kerüld azt!”. Az ember iparkodik engedelmessé válni, állandó harc folyik felsőbb és alsóbb természete között. Az erkölcs feletti állapotban, az emberben lévő isteni élet természetes kifejezését találja minden kívülről jövő útbaigazítás nélkül; szeret, nem azért, mert szeretnie kellene, hanem azért, mert ő a szeretet. Egy keresztény felavatott nemes szavait idézzük; „nem fizikai parancsnak engedve cselekszik, hanem egy végtelen élet ereje által.” Az ember akkor emelkedik, vagy helyezkedik az erkölcsiség fölé, ha minden ereje csak a jóra irányul, mint a mágnesű, mely észak felé fordul; mikor az istenség az emberben mindenki számára a legjobbat akarja. Vége a harcnak, mert győzedelmeskedett; a Krisztus akkor érte el teljes nagyságát, ha a győzelmes Krisztus lett, Mester élet és halál felett.

AZ ELSŐ BEAVATÁS

A nagy beavatások ereje által belép az ember a krisztusi, a buddhai életbe. Ebben az avatott a „kisgyermek” a csecsemő, néha a „hároméves kisgyerek”. Kell, hogy az ember visszanyerje gyermeki állapotát, melyet elvesztett, kis gyermek kell, hogy legyen újra, hogy a mennyek országába bejuthasson. Ezen a kapun áthaladván megszületett a krisztusi életre, és a „kereszt útján” haladva, az „ösvény” különféle, egymás után következő bejáratain át előbbre jut: végre teljesen felszabadul az élet kötelékei alól, meghal az időben, hogy az örökkévalóságnak éljen, és ama öntudatra ébred, hogy ő az élet maga, és nem csak a forma.

Nincs kétség, hogy a korai kereszténységben a fokozatos fejlődésnek ezen állapota ismeretes volt minden egyes keresztény hívő előtt. A szentírás más részleteit nem is idézve, eléggé bizonyítja e tényt szent Pálnak forrón kifejezett óhaja, hogy „Krisztus szülessék megtérített híveiben”. Még ha egyetlen helye volna is ez a szentírásnak, elég volna arra, hogy megmutassa, miszerint a keresztény eszmény, a krisztusi állapot belső állapotnak tekinthető, úgy, mint minden hívő fejlődésének végső fokozata. Nagyon jó, ha a keresztények ezt szem előtt tartják, mert így nem fogják a tanítvány életét, mely a Tökéletes Emberben végét éri, valami egzotikus palántának tekinteni, mely csupán át lett ültetve a nyugati világba, és mely csakis a távol keleten lenne honos. Ezen eszmény minden igaz és szellemi kereszténységnek része, és Krisztusnak minden keresztény lélekben való megszületése célja a keresztény tanításnak. A vallás igazi célja és tárgya e születést előidézni, és ha a kereszténység e misztikus tantól megfosztható volna, akkor ez a vallás nem tudná többé isteni tökéletességre vinni azokat, kik gyakorolják.

A nagy beavatások eleje: Krisztusnak, Buddhának megszületése az emberi öntudatban – az én öntudat fölé való helyezkedése –, a korlátok letörése. Ismeretes minden tanítvány előtt, hogy a Krisztusi állapot fejlődésében, az igazán jó embertől a győzelmes Mesterig, négy fokozat létezik. Minden ilyen fokozat beavatással veszi kezdetét, és szükséges, hogy e fokozatos fejlődés alatt az öntudat terjeszkedjék, nőjön, hogy a lehető legmagasabb fokot elérje, melyet az emberi test korlátian belül elérhet. Az első fokozatban a tapasztalt változás az öntudatnak a szellemi világban való ébredéséből áll, abban a világban, melyben az öntudat az étellel azonosítja önmagát, és többé nem azzal a formával, melyben az élet a jelen pillanatban fogva tartja. Ennek az ébredésnek a jellemző kísérői: az életnek hirtelen kiterjeszkedése, átcsapása a szokott határokon kívül, egy isteni és hatalmas Én-nek a megismerése, mely nem forma, hanem élet, öröm és nem bú, csodálatos béke érzet, mely felülmúl mindent, miről a világ csak álmodhatok. A korlátok lehullásával az életnek fokozódó erősödése jár együtt, mintha az élet az eltávolított akadályok feletti örömeiben minden oldalról özönlene; az életnek oly élénk érzése ez, hogy minden formába rejtett élet halálnak tűnik fel előtte, a földi világosság pedig sötétségnek. Természetünkben való oly csodálatos terjeszkedés ez, hogy öntudatunk úgy érzi, mintha eddig nem ismerte volna önmagát, mert amit mostanáig öntudatnak tartott, valójában öntudatlanság, ezen felbukkanó élet jelenlétében. Az öntudat, mely az emberiség gyermekkorában csírázni kezdett, mely fejlődött, nőtt, kibővült a forma korlátjain belül, - önmagát elkülönítettnek képzelte, mindig az „énről” és „enyémről” beszélt-ezen öntudat egyszerre, hirtelen az összes „én”-eket egy „felsőbb Én-nek” érzi, a létező összes formákban közös jószágot lát. Látja, hogy a korlátok szükségesek voltak egy énségi központ létesítésére, melyben az én-azonosság (Self-identity) megállja helyét-de ugyanakkor érzi, hogy a formát csak eszköznek használja- az élő öntudat egy és ugyanaz mindenben, ami él. Most érzi csak a gyakran hallott, „emberiség egységének” teljes jelentőségét, és átérzi, hogy mit jelent az, élni mindenben, ami él és mozog, és ez a tudat olyan határtalan örömmel jár, az életnek azon érzésével és örömeivel, mely e leggyöngébb visszatükrözéseiben is a legboldogítóbb, legeragadóbb állapotok egyike a földön, melyeket az ember ismer. Az egyesülést nemcsak az eszével fogja fel, hanem érzi az egyesülés utáni

forró vágyódásának kielégítését, mely érzést mindazok ismerik, kik már szerettek; egyesülés, melyet lelkében érez, nem olyan, melyet külsőleg lát, nemcsak fogalom, hanem élet.

Sok régi iratban van szó Krisztus születéséről az emberben. Földi szavakkal azonban lehetetlen az élet világát leírni. A gyermeknek tökéletes emberré kell lennie, sok a tennivalója, sok fáradsággal kell megküzdenie, sok szenvedést kell túrnie, sok csatát vívnia, sok akadályt legyőznie, mielőtt Krisztus, ki a gyermekség gyengeségében született, a Tökéletes Ember nagyságát eléri. Munkás élet nyílik előtte embertársai között, kinevetik, meggyanúsítják; egy megvetett küldetés teljesítése, az elhagyatottság kínjai, a kereszt szenvedései, és a sírhalom sötétsége borulnak rá. Mindez várja az ösvényen, melyre lépett.

Folytonos gyakorlás által a tanítvány megtanulja mások öntudatát asszimilálni, és saját öntudatát az életben központosítani, nemcsak a formában, így kivetkőzik a „különlét” tévtanából, mely arra készítette, hogy másokat magától különbözőknek tekintsen. Kell, hogy öntudatát minden nap, gyakorlás által bővítse, míg normális állapottá válik az, melyet rövid időre az első beavatásnál tapasztalt. E célból iparkodni fog mindennapi életében saját öntudatát azoknak az öntudatával azonosítani, kikkel nap-nap után összekerül, törekedni fog azt érezni, amit ők éreznek, gondolkozni, ahogy ők gondolkoznak, örvendezni azon, amin ők örvendeznek, szenvedni, ahogy ők szenvednek. Fokozatosan kifejlődik benne a tökéletes részvét, egy olyan együttérzés, mely összhangban képes rezegni az emberiség lantjának összes húrjával.

Fokozatosan mindenki érzelme visszhangra talál benne, legyen bármilyen magas vagy alacsony. Fokozatos és folytonos gyakorlással azonosítania kell magát másokkal, életük legkülönbözőbb körülményei között. Az öröm és a könny lelkét is meg kell tanulnia, és ez csak akkor lehetséges, ha külön álló Én-je fölé emelkedett, mikor már nem kér többé semmit saját maga részére, hanem megérti, hogy ezután egyedül kell állnia az életben.

Első kemény küzdelme abból áll, hogy le kell mondania mindarról, mi eddig az életet jelentette számára: öntudatról, valóságról, s egyedül, levetkőzve, elhagyatva indul az útjára, többé nem azonosítva önmagát semmiféle formával. Az élet törvényét meg kell tanulnia, mert a belső istenség csak az által nyilvánulhat, a törvényt, mely múltjának ellentéte. A forma törvénye vesz, az élet törvénye ad. Az élet gyarapszik azáltal, hogy formába ömlik, táplálja ama kifogyhatatlan forrás, mely a világegyetem szívében fekszik; mennél több élet özönlik kifelé, annál több ömlik hozzá belülről. Kezdetben úgy tetszik a fiatal Krisztusnak, mintha élete elhagyná őt, mintha kezei üresen maradnának, miután ajándékait a hálátlan világra szórta; csak, miután az alsó természet végképp feláldoztatott, tapasztalható az örök élt, és az, ami az élőlény halálának látszik, éppen születése egy gazdagabb életbe.

A MÁSODIK BEAVATÁS

Így fejlődik az öntudat, míg a tanítvány az Ösvény első felét megjárja, és maga előtt látja a beavatás második kapuját, melyet a keresztény írásokban Krisztus keresztelésével jelképezik. Ekkor, mikor a világ szomorúságainak vizébe leszáll, a folyóba, melybe minden emberi Megváltónak meg kell keresztelkednie, az isteni élet új árja ömlik rá; öntudata felfogja, hogy ő a Fiú, kiben az atya élete megtalálja kifejezését. Öntudatába ömlik mennyei Atyjának, a Monádnak élete, és felfogja, nemcsak az emberekkel egy, hanem mennyei Atyjával is, és legfőbb feladata az emberiség szolgálatába állnia. Ő a fiú, kire az embereknek hallgatnia kellene, mert a rejtett élet előtte árad; ő a vezeték melyen át a rejtett élet a külvilágba juthat. Ő az Isten misztériumának papja, ki a függöny mögé lépett, ahonnan dicsőségtől ragyogó arccal, mely a szentély fényének visszaverődése, újra kilépett.

Így kezdi meg a szeretet munkáját, mely a külső világban készséges gyógyításai, és a fájdalmak enyhítésére tett törekvései szimbolizálnak; belső ereje és istenes élete magához vonzza azokat a lelkeket, kik a világosságot és az életet keresik. Éhes lelkek jönnek hozzá, és

ő kenyeret ad nekik; a bűn betegségébe esett, szenvedő lelkek jönnek hozzá, és ő meggyógyítja őket élő szavával; tudatlanság által megvakított lelkek jönnek hozzá, és ő bölcsességével leveszi vakságuk fátyolát. Egy Krisztus köré mindig az elhagyatottak és szegények, a szerencsétlenek és kiközösítettek csatlakoznak, ez egyik jele küldetésének, hozzá jönnek, és nála érzik árvaságukat. Nem visszataszító, hanem vonzó részvétet éreznek, mikor megközelítik; mert jóság sugárzik személyéből, és mindent értő szeretete környezetére áramlik. Valóban, a tudatlanok nem tudják, hogy ő a fejlődő Krisztus, de olyan erőt éreznek közelében, mely fölemel, olyan életet, mely éltet, és légköréből új erőt, új reményt szívnak be.

A HARMADIK BEAVATÁS

A harmadik kapuhoz ért, mely haladásának egy újabb fokozatát jelenti; a békének, a dicsőségnek, megvilágosodásnak egy rövid pillanata vár rá, melyet a keresztény iratokban „Színváltoztatással” jelképeznek. Szünet ez az életben, rövid megszakítása tevékeny szolgálatának, kirándulás a mennyei békeesség hegységére, és itt-azok jelenlétében, kik egymás mellett fejlődő istenségét megismerték – ezen istenség egy pillanatra felülmúlhatatlan szépségében belőle kisugárzik. Az állandó harc egy percre szünetel, és e csendben látja jövőjét; képek sorozata bontakozik ki szeme előtt, látja jövőbeli szenvedéseit, gethsemani elhagyatottságát, a Kálvária halálküzdelmét. Ettől kezdve arca elszántan Jeruzsálem felé fordul, azon sötétség felé, melybe az emberiség iránti nagy szeretete viszi. Tudja, hogy mielőtt az egység tökéletes megvalósulását elérheti, ki kell tapasztalnia a legelhagyatottabb egyedülletet. Eddig, pedig érezte az élet gyarapodását, mégis úgy tűnt neki, mintha az kívülről történe. De most rá kell jönnie, hogy ez a központ benne van; a szív magányosságában meg kell tapasztalnia az Atya és a Fiú igazi egységét, belső és nem külső egységet, még az Atya arcát is el kell veszítenie szem elől; e célból minden külső összeköttetést az emberekkel, de még az Istennel is meg kell szakítania, hogy saját szellemében találja meg az Egyet.

A LÉLEK SÖTÉT ÉJSZAKÁJA

A sötét óra közeledtével, mind jobban és jobban le van verve azok részvétének hiánya miatt, kikre élete és munkálkodása elmúlt éveiben számíthatott. És mikor szorongatásának válságos pillanatában vigasztalást keresve körültekint, és barátait közömbösen aludni látja, úgy érzi, mintha minden emberi kapocs széttört volna, hogy minden emberi cselekedet csalás, minden emberi hit árulás; hogy csak önmagára van utalva, és megtanulja, hogy csak a mennyei Atyához fűződő kapcsolat maradt meg, hogy minden emberi segítség haszontalan. Mondják, hogy a lélek az elhagyatottságnak ebben a nehéz órájában keserűséggel van tele, és csak ritkán lépi át a tátongó úr ösvényét fájdalmas felkiáltás nélkül. Akkor kitör belőle a kínos szemrehányás; „Nem tudatok velem egy órát virrasztani?” – de gethsemani elhagyatottságában senki sem adhat egymásnak kézszorítást.

Ha ezen a sötétségen túlesett, akkor, bármennyire is visszariad az emberi természet kiürítendő kelyhétől, mégis még feketébb sötétség órája közeleg, melyben a szakadék Atya és Fiú között, az örök élet és a megtestesült élet között tágulni látszik. Az Atya, ki Gethsemanében még megvalósulva volt, mikor az emberi barátok mind aludtak, a kereszt kínszenvedésébe van beburkolózva. Az avatott összes megpróbáltatásai között a legkeserűbb, mikor a Fiúság tudata is elvész, (hogy az Atya benne él) a várva várt és remélt győzelem órája a leggyalázatosabb bukássá változott. Látja maga körül kárörvendő ellenségeit; barátai és az őt szeretők elfordulnak tőle, érzi. Hogy az isteni segítség is elhagyja, és az utolsó cseppig issza az elhagyatottság kelyhét. Embertől, Istentől elvágva, árván maradt lelke az úr felett

lebeg, nincs, ki az örvényt áthidalná. És ekkor gyötört szíve mélyéről, mely még az Atyától is elhagyatva érzi magát, tör ki a felkiáltás; „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?”

Mire való ez az utolsó bizonyíték, ez az utolsó megpróbáltatás, ez a legkegyetlenebb káprázat? Illúzió, mert a haldokló Krisztus legközelebb áll az isteni szívhez.

Kell, hogy a Fiú önmagát ismerje, hogy egy lehessen az Atyjával, kell, hogy az Istent nemcsak önmagában, hanem mint legbenső Én-jét

Megtalálja; csak, amikor tudja, hogy Ő maga az örökkévaló, és az örökkévaló Ő csak ekkor emelkedett a különlet érzelmének lehetőségére fölé. Akkor, de csak akkor segítheti tökéletességre embertársait, és csak akkor lehet öntudatos tagja a felemelő erélynek.

A TÖKÉLETES DICSŐSÉG

A győzelmes Krisztus, a feltámadott és mennybe felszállott Krisztus? Érezte a halál keserűségét, ismerte az összes emberi szenvedést, és saját isteni erejéből győzedelmeskedett felettük. Mi zavarhatja immár békéjét, vagy mi tarthatja vissza segítségére kinyújtott kezét? Fejlődése folyamán megtanulta az emberi bajok áramait magába szívni, valamint béke és öröm áramokká változtatva visszairányítani. Akkori hatáskörébe tartozott az összhang nélküli erőket összhangzatos erőkké átváltoztatni, ez volt a munkája. Most az egész világért kell azt tennie, az egész emberiségért, amelyből kivirágzott. A Krisztusok és tanítványaik, ki-ki fejlődése arányában, így védelmezik, segítik a világot. Sokkal keservesebbek volnának a küzdelmek, sokkal keserűbbek az emberiség tusái, ha ők nem volnának jelen; kezeik a világ súlyos karmáját emelik.

Még azok is, kik az ösvény legkezdetlegesebb pontján állnak, emelő erők a fejlődésben, mint ahogy tényleg azok is, kik önzetlenül másokért fáradnak, igaz, hogy az elsők állhatatosabban és ésszerűbben munkálkodnak. A győzelmes Krisztus pedig teljesen és tökéletesen teszi azt, amit mások a tökéletlenség különféle fokozatain megtesznek, és ezért nevezik megváltónak, ez benne jellemző. Nem azzal vált meg, hogy életét értünk odaadja, hanem azáltal, hogy életét megosztja velünk. Ő bölcs, bölcsessége az emberek összességére árad, mert hisz az ő élete az összes ember ereiben kering. Formához nincs kötve, de azért egyiktől sincs elkülönítve. A Tökéletes Ember, az ideális Ember testének minden élőlény sejtje, és minden sejt az Ő életéből táplálkozik, él.

Bizony nem lett volna érdemes a kereszten szenvedni, és az oda vezető Ösvény végigjárni, csak azért, hogy valamivel előbb elnyerje saját üdvözülését, hogy kissé korábban élvezze nyugalomát. Az ár túl nagy lett volna a nyereségért, a küzdelem igen keserű ilyen jutalomért. Nem, benne az egész emberiség magasabbra emelkedett, és az Ösvény mindenki számára egy kissé rövidebb lett. Az egész emberi nem evolúciója meggyorsult, a zarándoklás megrövidült. Ez volt az a gondolat, mely lelkesítette Őt a csata hevében, mely új erőt adott, mely enyhítette a veszteség fájdalmait. Nincs olyan élőlény, legyen bármilyen gyenge, bármilyen aljas, bármilyen tudatlan, bármilyen vétkes, ki nem közeledett volna kissé a világosság felé, mikor a legfelsőbbnek Fia befejezte pályafutását. Mennyire meg lesz majd gyorsítva az evolúció menete, he ezen Fiak közül mindig többen és többen megdicsőülnek, és az öntudatos örök életbe lépnek. Mily gyorsan forog majd az embert istenségbe emelő kerék, mikor mindig többen és többen lesznek öntudatos isteniek.

A LELKESÍTŐ ESZMÉNY

Ebben rejlik az indító ok mindazok részére, kik legnemesebb percekben érezték egy olyan élet vonzalmát, mely az emberi szeretet gyakorlásában találja meg kifejezését. Gondoljunk csak a világ szenvedéseire, mely nem tudja, hogy miért szenved; az emberek kétségbeesésére,

nyomorára, kik nem tudják, hogy miért élnek, hogy miért halnak meg; kik nap, nap után, évről évre látják, hogy újabb szenvedésekkel sújtatnak, és nem értik azok okát; kik kétségbeejtő bátorsággal harcolnak, vagy pedig dühödten fellázadnak azon körülmények és állapotok ellen, melyeket fel nem foghatnak, nem igazolhatnak. Gondoljunk csak a gyötrelmekre, melyek a vakságból erednek, arra a sötétségre, melyben a szerencsétlenek remény nélkül tapogatóznak, ihlet nélkül, az igazi élet ismerése nélkül, és a fátyol mögé rejtett szépség sejtelme nélkül. Gondoljunk hát a sötétségben élő testvéreink millióira, azután azokra a felemelő erőkifejtésekre, melyek a mi szenvedéseinkből, a mi küzdelmeinkből és áldozatainkból születnek. Felemelhetjük őket egy lépéssel a világosság felé, enyhíthetjük fájdalmaikat, csökkenthetjük tudatlanságukat, áthidalhatjuk útjukat a világosság felé, mely tudás a világosság és az élet. Ki akadna közöttünk, bármilyen keveset tudna is, ki ne áldozná fel magát azokért, kik nem tudnak semmit?

A változhatatlan törvény; a megtántoríthatatlan igazság, az Isten örök élete folytán tudjuk, hogy az egész istenség bennünk van, és bár most még csak kevéssé kifejlődött, azért a világ felemeléséhez szükséges végtelen képesség meg van. Bizonyára egy sem akad, ki képes ezen isteni élet érverését érezni, kit ne vonzana a remény, hogy segíthet, hogy boldogíthat. És ha ezt az életet, ha gyöngén, vagy csak rövid időre is érezzük, ez azért van, mert szívünkben a Krisztusi élet első nyilvánulását érezzük, mert a „csecsemő” Krisztus születésének ideje közeleg.

A MESTEREK MINT TÉNYEK ÉS ESZMÉNYKÉPEK

A VALLÁSOK BIZONYSÁGA

Azért vettem ezt a kettős címet, mert vannak olyanok, kik nem ismerik Őket, mint tényeket, kiknek azonban az eszmény mégis értékes, lelkesítő. Társulatunk nem minden tagja hisz a Mahatmák létezésében. Sokan, igen sokan vannak a Társulatban, kiknek e tárgy felől tudomásuk nincs, kik nem hisznek benne, és Társulatunk szabálya, hogy senkit, ki tagja akar lenni, hite felől nem kérdezzük, csak a Testvériséget kell elfogadnia, csak abban kell hinnie, különbeni külsődleges megkülönböztetések nélkül. Így tehát a Társulat kötelékein belül lehetnek ezeknek a nagy Tanítóknak múlt és jelenben való létezésében hívők és nem hívők. De én, ki hiszek bennük és tudom, hogy Ők léteznek, nem a Társulat nevében szólok itt, melynek nincs hite, hanem a saját nevemben és azok nevében, kik velem osztják ezt hitet vagy ezt a tudást, ki fogom tární Önök előtt, amit én ésszerű bizonyítéknak tartok, méltónak arra, hogy önök megfontolás alá vegyék. Bizonyítékot, mely fölött gondolkozhatnak szabad óráikban, és tetszésük szerint ítélnének felette. Azonban az eszmény érdekében is felszólalok, mert az emberi nem ideáljai becsesek, és könnyelműen szét nem rombolhatók, le nem tagadhatók. Mert felsőbbrendű ez az eszménykép a Mahatmákról, kigúnyolás és esztelen megjegyzések ellenére is, melyek e névhez – „Nagy Szellem” szanszkrit megnevezése – fűződnek. Nagy veszély rejlik egy nagy eszménykép ilyen kigúnyolásában, mert messze kiterjed és értékes a Teozófiai Társulat kötelékein kívül is. Mert nem létezik egy nagy vallás sem, mely az embereket felemelte, nincs oly hatalmas egyház, mely millióit a tudás, szellemi élet és emberi növekedés lehetőségei felé vezette. Nincs egy sem, mely nem alapította volna hitét egy Istenemberre, nincs egy sem, mely alapítójához vissza ne tekintene, mint azon nagy szellemek egyikéhez, kik a szellemi igazság tudását a világnak meghozták. Tekintsenek csak a múltba vissza, amennyire akarnak, tessék bármilyen hitet választani. Azoknak mindegyike ugyanazokra az eszményekre van alapítva, és Tanítójára, mint olyan emberre tekint vissza, ki már életében isteni. Ezen eszménykép körül gyűlnek össze az emberek reményei, ezen eszménykép köré gyülekezik az emberiség jövőbeli sorsa. Mert, ha az ember nem szellemi lény, ha nincs benne egy szellemi élet fejlődéséhez szükséges lehetőség, ha nincs rá bizonyíték, hogy voltak tökéletes emberek, hogy nem csak a jövő álma az, hanem valóság, melyet az emberi nem már megvalósított, ha nem igaz, hogy Önök előtt és én előttem nyitva állnak ugyanazok a lehetőségek, melyek a múltban lehetségesnek bizonyultak, azok által, kik célhoz értek, akkor az emberek reményei alaptalanok, az emberi tökéletesség utáni vágyódásai magukban nem rejtik a megvalósulás biztonságát, az emberiség a határtalan örökkévalóság örököse helyett, csak egy múló napnak gyermeke marad. A gondolat, hogy az ember isteni lehet, lelkesítette nemünk legnagyobbjait, biztatta a szerencsétlent küzdelmeiben, megaranyozta a jövőt oly reménnyel, mely nem hazugság. Ez az, amiért védem az eszményképet. Mert mi a Mahatma? Ő az, aki tökéletes lett, ember, ki egyesült az Istenséggel, ki lassan, fokozatosan kifejlesztette a szellemi természet lehetőségeit, ma már ott áll győzelmesen, ahol mi még küzdünk. Minden vallás, mint mondtam, tanúskodik mellette. Azt fogják találni, hogy a világ minden vallása egy isteni tanítóra tekint vissza. Ott van Zoroaster Perzsiában, Manu Indiában, Buddha a későbbi időben, Krisztus Palesztinában, ezen isteni emberek mindegyike az emberi tökéletesség bizonyosságáról győzték meg mindazokat, kik befolyásuk körébe jutottak.

A KÉRDÉS ELMÉLETI OLDALA

Először is rá akarok utalni arra, hogy az elmélet a valószínűség jellegével bír a természetes evolúció sorában; ezt csak nagyon röviden, hogy pozitív bizonyítékhoz vezessen. Azután azt a bizonyítékot fogom szemügyre venni, melynek folytán ezek az Isten-emberek a múltban léteztek; majd utána áttérünk a jelenben való létezésük bizonyítékára; aztán, mind hogy ezen utolsó részlet nélkül előadásom nem volna gyakorlati, meg fogom mutatni, hogy miképpen válhat az ember tökéletessé, legalább a módszerek gyors vázlatát megadom, melyek által lesz az Isten-ember.

Hogy a mesterek léteznek, magában véve valószínű és összhangban van a természet analóg példáival, mint ezt körülöttünk látjuk, és a múltból tudjuk. Ma már valószínűleg kevesen fogják az evolúció tényét vitatni. Kevesen fogják tagadni, hogy az emberi nem előrehalad, és hogy időszakonként olyan nemzetekkel találkozunk, kik haladtak a tudományokban, míg a legmagasabb csúcspontokat elérték, s mindig magasabbra és magasabbra emelkedtek fejlődésükben. Elvileg nem lehetetlen és nem képtelen elmélet, hogy ha rátekintünk arra a rengeteg időszakra, melyek elmúltak, mióta az ember először lépett e földre, figyelembe véve azokat az óriási különbségeket, melyek még manapság is a legalacsonyabb vadember és a legtökéletesebb ember közt léteznek, amint ezt általánosságban ismerjük, nem képtelen állítás, hogy az egyes egyén evolúcióját oly magas fokra lehetett volna emelni, mint ahogy ő, a még létező vademberek legalacsonyabb példányai felett áll. De ez még nem minden. Nem csak óriási idők fekszenek mögöttünk, hanem egy nagy művelődés, egy felsőbb rendű civilizáció nyomai találhatók, melyek tanulságot tesznek arról, hogy az emberek magasra emelkedtek tudásban, magasra a filozófiában, magasra a tudományban és a vallásban, az évek ezrei meg ezrei előtt. Nem! Azt mondhatnám az évezredek századai előtt. Mert visszatekintve oly magas civilizációk nyomait látjuk, melyek szükségessé teszik egy igen magas embertípus létezését, és kevésbé ésszerű az a feltevés, hogy az annyira hangoztatott evolúció nem volt más, mint ár és apály, nem hagyván semmit eredményképpen, semmi egyebet, mint a magas művelődés és a nyers barbarizmus egymást követő időszakait, és megint az újból kezdett civilizációt minden kapocs nélkül arra, hogy a tudás folytonosságát megőrizze. Minden esetre nem lehetetlen, és később látni fogjuk, miszerint valószínű, hogy ebből a nagy múltból néhányan kiemelkedtek, magasabbra és magasabbra haladtak, egyéneként tökéletesítve az emberi nemet, mint ahogy lassan az egész nem tökéletessé lesz. Nem lehetetlen, és valószínű, ha nem feledjük, hogy a haladás a természet törvénye, és szem előtt tartjuk a rengeteg időket, mióta az emberiség él.

TÖRTÉNELMI BIZONYÍTÉKOK

De ezt a lehetőséget mellőzve, melyet csak azért vettem fel, hogy mindjárt az elején eltávolítsam azt a gondolatot, hogy az elv magában lehetetlen, vagy képtelen, vegyünk csak egy történelmi bizonyítékot, és lássuk, vajon a történelem mutat-e időről időre olyan óriási emberi alakokat, kik kortársaik felett állnak, melyek az emberiség általános magasságát túl haladják. Nézzük továbbá, hogy nincs-e olyan bizonyíték, mely szerint tagadni nem lehet, hogy ilyen emberek nem csak a nép képzelő erejének szüleményei, hogy nem csupán a múlt emberei, amint azokat, az évszázadok kódén át, a nép képzelő ereje folytán, túlzott nagyságban látjuk. Azon nagyokról szólok, kikre feljebb utaltam, s kik a világ nagy vallásainak alapítói voltak. Nem csak a szakadatlan hagyomány, és az, hogy a vallások melyeket ezek az emberek alapítottak fennmaradtak. Több a tradicionál, több a kifejlődött vallásnál. Van egy határozott, világos, félreérthetetlen irodalom, melynek régiségét a tudós sem tagadhatja, jóllehet, egyesek nagyobb kort adnak nekik, mint amit mások megadni hajlandók. Tessék a későbbi időpontokat venni, azok megfelelnek célnak, jóllehet én nem

azokat tartom helyesnek. Vegyük a későbbi keletkezéseket tekintetbe, amint azokat az orientalisták, kik Kína, Perzsia, és India irodalmát tanulmányozták, a korábbi adatoktól eltekintve, meghatározzák. Olyan könyvekre akadnak, melyek szent könyvnek tekintetnek, melyekért a vallás, bátran mondhatjuk, ember emlékezetet meghaladó régiséget követel. Ott találjuk a kínaiaknál ősrégi, szent könyveiket. Ott találjuk a parsziknál, Zoroaszter követőinél azokat a könyveket, melyeket most már angolra is lefordítottak. Indiában találjuk, későbbi munkákról nem is szólva, a Védákat, az Upanishadokat. Megcáfolás lehetősége nélkül adhatnék hosszú lajstromot olyan hatalmas munkákról, melyek az adott vallás hívei szentírásoknak tekintenek. Ki írta őket? Honnan ama tudós? Az, hogy léteznek, kétségtelen. Alig tagadható, hogy szerkesztőiknek kellett lenniük. És mégis azok a művek a szellemi tudásnak, a filozófiai gondolatnak, az emberi természetbe való betekintésnek olyan mélységét, és az erkölcsi tanításnak olyan fenségét tanúsítják, hogy napjaink legnagyobb szellemeinek mind az erkölcsstanban, mind pedig a filozófiában, el kell ismerniük, hogy a modern világ nem mutathat fel semmit, ami magasztosságban csak megközelíthetné azokat.

Nem a hagyomány, hanem könyvek kérdése ez. Nem az elmélet, hanem tények kérdése ez. Mert ha a könyvek olyan nagyszerűek, az erkölcsiség oly tiszta, a filozófia oly magasztos, és a tudás oly széleskörű, kell, hogy szerkesztőik azzal a tudással bírtak, mely a könyvekben foglaltatik. És az emberek milliói és millióinak tanúsága a szellemi igazság valósága mellett szól. Nemzeteket vezettek azon tanítás által, mely rájuk leszármazott. De ez még nem minden. Ezek a tanítások mindenütt hasonlóak, akárhol találjuk azokat. Ugyanaz a tanítás az isteni élet egységéről, melyből a világegyetem keletkezett, ugyanaz a tanítás az emberi szellem és azon szellem azonosságáról, ahonnan a mindenség kezdetét vette. Ugyanaz a tanítás, hogy az ember bizonyos módszerek által a szellemi életet önmagában fejlesztheti, és az istenség pozitív megismerésére, tudására juthat. Ez nem csak remény, nem csak hit. Ez tény, melyet tagadni nem lehet, és mely messze-messze a múltból ránk származott. Tudniillik, hogy a távoli múltban élt néhány ember, kinek gondolata elég nagy, erkölcsisége elég tiszta, filozófiája elég fennkölt volt ahhoz, hogy a civilizáció romjait és az idő romboló erejét túlélje. Ma az orientalisták a modern világ oktatása céljából fordítják, amit a régi idők nagy emberei tanítottak egyszer, és a legmagasztosabb gondolatokat (melyeknek az emberi nem valaha életet adott) találják ezekben a szentírásokban, melyek a legeslegrégeből származnak.

Hogy éltek olyan emberek, kik sokkal nagyobbak voltak, mint mi, hogy éltek egyesek, kiknek tudása messze túlhaladja a miénket, hogy filozófiai és szellemi dolgokban még mindig azoktól a tanítóktól tanulunk, kik évezredekkel ezelőtt szóltak. Ez tény, amit tagadni nem lehet. Hogy léteztek isteni emberek a múltban, kiket Mahatmáknak nevezünk, hogy ezek létezésük bizonyítékát ezekben a magasztos irodalomban lelték, ez első pontja bizonyítékaimnak. Ilyen emberek éltek, tanítottak, és tanításuk által emberek millióit vezették, segítették. Hogy tanításuk fő körvonalakban azonos volt, hogy tanításuk azonos erkölcsi erejében, hogy a kifejezett szellemi igazságok évszázadokon át változatlanul származtak ránk. Ezt legalább biztonsággal mondhatjuk, eddig a talaj biztos lábaink alatt.

Ezek az irodalmi állítások emberi tapasztalásra utalnak. Nem csak azt mondják, hogy bizonyos dolgok léteznek, de azt is mondják, hogy ezek a dolgok tapasztalhatók. Nem csak kimondják a lélek valóságát, hanem azt is mondják, hogy ezt a valóságot be lehet bizonyítani, úgy, hogy a tanítás arra az álláspontra helyezkedik, hogy kijelent bizonyos tényeket, melyek minden időre bebizonyíthatóak maradnak, és ezzel szolgáltatja a valóságnak állandóan növekvő bizonyítékát.

KÖZVETLEN TAPASZTALAT

Térjünk a bizonyítékok következő pontjára, mely szerint ezek az állítások tapasztalat által bebizonyítottak, és bebizonyítódnak manapság is. Nézzünk példának okáért egy olyan országot, mint India. Van egy hagyománya, mely napjainkig folyamatosan tartja magát, mely hagyomány szerint mindig voltak tanítók, kik feltalálhatók voltak s vannak ma is. Kik azt a tudást bírják, melyről könyveimben szó van, tanítók, kik a gyakorlati oktatást az elméleti állításokkal párosítják. Képesé teszik az embereket tapasztaláson keresztül megvalósítani azt, mi abban az irodalomban, melyre utaltam, igazságként van kimondva.

Bármilyen indult kérdezzünk manapság arról, hogy mit hisz ezekről a kérdésekről, azt fogja mondani, (ha még nem nyugatosodott el, és ha meg tudja nyerni bizalmát) hogy az országban mindig fennállott a hit, hogy ezek az emberek a múltban léteztek, és a jelenben sem szűntek meg létezni. Mindinkább visszavonultak a közönséges emberek forgatagából, hogy mindig nehezebb és nehezebb őket megtalálni, mert az anyagiség növekedett és a szellemiség csökkent. Hogy mégis kivételesen megtalálhatók, és az Ösvény mindig nyitva áll. Nem csak a hit található meg ott, hanem egész Indiában elszórva igen gyakoriak az olyan emberek, kik még nem érték el ugyan a Mahatmaság magaslatát, de már bizonyos fokig a fizikai síkon túlhaladtak, és olyan erőket és képességeket fejlesztettek ki magukban, melyeket az átlagos nyugati ember teljesen elérhetetlennek tart. Nem a Mahatmákról beszélek most, hanem az úgynevezett jógik százairól, kik India cserjéseiben és hegyei közt elszórva tartózkodnak. Egyesek közülük kiváló erőkkkel rendelkeznek, erőkkkel, melyek itt hihetetlennek látszanának. A bizonyítékok, az utazók tanúsága szerint, kik összegyűjtik azokat a tényeket, melyekkel maguk találkoznak, mindinkább szaporodnak. Nem olyan nehéz a belső ember fejlődésének első fokozatait elérni egy olyan országban, mint India, ahol nem kell megküzdeni a szkepticizmussal, mert ott a hit évezredek óta létezett. Sokszor találkozni olyan emberrel, ki az alacsonyabb lelki erőket gyakorolja, és néhányan, kik messze túlhaladták ezt a fokozatot, és vagy a magasabb lelki erőket, vagy az ember igazi szellemi erőit gyakorolják. Olyanokkal fog találkozni, akiknek személyes tapasztalata, vagy olyanokkal is, kiknek egyéni tudomásuk van tanítókról, mesterekről, kik tanítványaikat a magasabb ösvényre, az un. „Raja”, vagy „Királyi-jógára” tanítják. Ez főleg az elmét és nem a testet gyakorolja. Koncentráció, meditáció, a magasabb észbeli tehetségek fejlődése, és egyes határozott rendszeren keresztül képessé teszi gyakorlóit egyes észbeli erők öntudatos használatára, a fizikai határok átlépésére. A tanítvány testét elhagyva, képes lesz akkor nyert utasításait alsóbb öntudatának átadni, és a fizikai agyba bevésni, bizonyítva ezzel a tudással tanításának igaz voltát. Bizonyítva továbbá mesterének létezését, kinek tudományával a sajátját nyerte. Ez volna tehát az elérhető bizonyítékok második csoportja. Ellenvethetnénk, hogy önök közül a többségnek elérhetetlen e bizonyítékok megszerzése. De szem előtt kell tartaniuk, hogy ha tudomást akarnak valamiről szerezni, ott kell azt keresni, ahol található. Képtelenség, hogy olyan emberek, kik soha sem kutatták, kik meg sem kísérelték a kutatást, kik soha sem utaztak, hanem otthon ültek, arról írjanak, miről tudomásuk nincsen. Mintha egy tudatlan indus, kinek a legcsekélyebb fogalma sincsen a nyugati kísérletekről, mondjuk például a „Royal Institution”-ban leülne, és kijelentené, hogy ezek a kísérletek lehetetlenek és nevetségesek, mert ő nem utazott ide és nem volt alkalmá a kísérletnél jelen lennie. Ésszerűen kell a bizonyítékokkal eljárni, és ha önök maguk egyes tényekkel az emberi élet bizonyos fázisaiban nem találkozhatnak, vagy tudatlannak kell maradniuk, és hallgatniuk kell, vagy pedig el kell fogadniuk azok tanúságát, kik alaposan kutattak, és kutatásaik eredményét önök előtt kitarják.

HOGYAN TALÁLHATJUK MEG A MESTEREKET?

Feltételezve, hogy ilyen emberek a múltban léteztek, feltételezve, hogy elfogadjuk, amit minden vallás elfogad saját alapítójára nézve, és amit más vallás alapítójáról tagad, feltételezve, hogy elfogadjuk, miszerint a múltban isteni emberek éltek, feltételezve, hogy a szellem halhatatlanságában hiszünk, akkor el kell fogadnunk azt is, hogy még valahol létezniük kell, ha egyáltalán léteztek valaha. A következő kérdés ezután az volna, léteznek-e a múlt emberei a jelenben? Elérhetők-e? Megismerhetők-e? És vannak-e mások, kik egy hasonló fokot elérték, kiknek létezése olyan bizonyítékokkal erősíthető, melyek legalább megfontolásra érdemesek? Még most is élnek-e? Itt úgy fogok gondolkodni, mint ahogy gondolkodnám, ha olyan egyén létezését kellene önöknek bebizonyítanom, ki olyan országban, ahol önök még nem jártak, olyan körülmények között él, melyet önök még nem tapasztaltak. Hogy ez minden tekintetben és tökéletesen nem érhető el, ezt elfogadom. Nem tudom, példának okáért, önöknek gróf Tolsztoj létezését bebizonyítani. Ha nem utaznak Oroszországba, ha ő nem jön ide, és önök nem találkoznak vele, nem mutathatom be, egyáltalán nem tudom bebizonyítani, hogy ő létezik. Hanem olyan bizonyítékot adhatnék, melyek minden józan eszű embert meggyőznek. Olyan bizonyítékokkal léphetnék elő, melyet minden törvényszéknél elfogadnának. Megmutathatnám önöknek, hogy nincs ok rá, létezését letagadni csak azért, mert személyesen nem találkoztak vele, és létezéséről úgynevezett látható bizonyítékot nem szereztek.

H. P. BLAVATSKY

De lássuk, mi a bizonyíték az isteni, tökéletes emberek létezéséről, kik a jelenben élnek, és kik bizonyos feltételekkel megközelíthetőek. Milyen bizonyítékot adhatok önöknek erről? Bizonyára sokan lesznek önök között, kik első tanúim ellen kifogást emelnek, de azért mégis megnevezem őt, H. P. Blavatskyról van szó. Ismerem a támadásokat, melyek minden oldalról ellene intéznek. Olvastam a legutóbbi támadásokat, melyek akkor irányultak ellene, mialatt én távol voltam, és dacára annak, hogy olvastam azokat, hogy figyelemmel olvastam, még mindig maradt elég bizonyíték, melyet általa kaptunk, és mely a támadások ellenére is érintetlen marad. Elegendő, hogy megfontolásuk elé terjesszem, elegendő, hogy egy értelmes ember helyben hagyását megnyerje. H. P. Blavatskyt csalással, szemfényvesztéssel vádolták. Vádolták, hogy nem más, mint kuruzsló, ámító. De vannak tények, melyekkel számolni kell, még ha azt mind elhiszik is, amit én nem teszek. Ha tetszik, tessék egy percre a legsúlyosabb vádak egyikét elfogadni, jóllehet én nem tenném, t. i., semmiféle összeköttetésben nem állott a Mahatmákkal, hogy csak kieszelte őket, hogy az ő képzeletén kívül nem léteztek, és hogy minden, amit tett csalás volt, mindent, amit mondott és cselekedett, azért tette, hogy félrevezessen. Még mindig számolniuk kell életével és hátrahagyott könyveivel.

A TITKOS TANÍTÁS

Számolniuk kell a könyvvel, mely, mint A Titkos Tanítás ismeretes. Ha ezt meg akarják érteni, olvasni kell, mielőtt leszólják, tanulmányozni kell, mielőtt gúnyolódnak, nevetnek felette. Célzatosan mondom ezt, mert olvastam Mr. Coleman cikkét, melyben azt mondja, hogy a könyv hemzseg a plágiumtól, hogy itt is, ott is, lépten-nyomon kimutathatják, hogy tudását más könyvekből kölcsönözte. Azt mondja, hogy ez az oka, hogy ilyen tudást tudott bennük kimutatni. De amit meg kell fontolniuk, hogy soha nem tulajdonította magának a tudást, melyet a világnak adott, sőt ellenkezőleg, azon fáradozott, hogy kimutassa, ez a tudás a

régi múltból származik, minden szentírásban megtalálható, és minden bölcséletben benne van. E könyvnek valódi célja, továbbá, minden oldalról, minden vallás szentírásából, az összes nép irataiból idézni, hogy a tanítás azonosságát, és a tan ősi voltát bebizonyítsa. Ami a könyvben új, az nem a benne talált tények. Ami új benne, nem az, amit az orientalisták találtak fel, és mire a világ egyik vagy másik szent könyvében lehet mutatni. Ami új, az a tudás, amely képessé tette őt ezek összességéből azokat a tényeket kiválasztani, melyek a világegyetem fejlődéséről, az ember fejlődéséről és az egész világfejlődési tan (kozmogónia) összefüggő kapcsolatáról szintézist adó, egységes, nagyszerű fogalmat adnak. Ennek a révén megérdemli, hogy korunk legnagyobb tanítójának nevezzük, mert igazi tudása nem csak könyvtudomány volt, hanem olyan tudás, mely képessé tette őt az elszórt könyvekből azokat az igazságokat kiválasztani, melyeket összekapcsolva, egy hatalmas, nagyszerű egészet alkotnak. Ennek oka, mert kezében tartotta a fonalat, melyet téveszthetetlen pontossággal követett az útvesztőn keresztül, és megmutathatta, hogy ez az elszórt anyag rejti magában az egy egységes épület lehetőségét. Munkája annál csodálatra méltóbb, mert nem volt az a neveltetése, mely bizonyos fokig lehetőségessé tette volna őt, ezt a tudást a temérdek részletből összeállítani. Mert azt tette, amit eddig egy orientalista sem tett, amit az összes orientalisták együttvéve, a keleti nyelvek tudása, és a keleti irodalom tanulmányozása segítségével sem tettek. Nincs egy sem közülük, ki az anyag tömkelegéből ezt a nagyszerű kapcsolat-tant levezette volna. Egy sincs közöttük, ki ebből a zürzavarból képes lett volna egy világot felépíteni. De ezzel kevés erudícióval bíró orosz nő, ki nem volt tudós, és annak nem is adta ki magát, valahol és valamiképpen nyerte azt a tudást, mely arra képesítette, hogy olyasmit tegyen, mit tudósai egyike sem tehet. Valahol mégis abban az oktatásban részesült, mely képessé tette arra, hogy ezt a zürzavart rendezze, és belőle egy nagyszerű fejlődési rendszert levezessen, melyen keresztül képesek vagyunk a mindenséget és az embert megérteni. Mondta is, hogy nem tőle származik, soha sajátjának nem vallotta azt, mindig saját tudásának hiányáról beszélt, és azokra utalt, kik őt tanították.

Hanem a tény, amellyel számolniuk kell az, hogy a tudomány megvan, és itt áll bírálatra készen. Még senki más nem tette meg, jóllehet az anyag, melyről Mr. Coleman azt mondja, hogy felhasználta, az egész világnak rendelkezésére állott. Feleletem: mutassatok másokat, kik megtehetik azt, amit ő megtett. Hadd kapjunk még abból a plágiumból, mely képes annyi forrásból összegyűjteni, ami egy hatalmas mély bölcsülethez szükséges. Hadd tegyék meg annyira dicséret tudósaink, hadd segítsenek nekünk a világ vallását megérteni, mint ahogy ő segített nekünk. Hadd mutassák ki nekünk az azonosságot, mutassák meg a valóságot, és akkor talán megkezdénék véleményünket ő róla még egyszer megvizsgálni. De addig, míg az meg nem történt, tántoríthatatlanul ragaszkodunk hozzá még akkor is, ha be tudnák bizonyítani, hogy sokban tévedett, dacára annak is, hogy kövekkel dobálják azokat, kik soha tudásban, önzetlenségben, önfeláldozásban vetélytársai nem lehetnek.

És a hitünkben való tántoríthatatlanságnak oka az, hogy ő tudáshoz segített bennünket; tőle olyan tanítást kaptunk, melyet senki más meg nem adhat, mert számunkra oly utakat nyitott, melyek még több tudás elnyerése céljából azokhoz a tanítókhöz vezetnek, kik őt tanították. Ez az oka annak, hogy olyan boldogok vagyunk, mint amilyeneknek bennünket az emberek tartanak, mert hozzá és emlékéhez hűek maradunk. Annyira le vagyunk neki kötelezve, oly nagy hálával tartozunk azért a tudásért, melyhez vezetett, azon megbecsülhetetlen jótéteményekért, melyeket azzal a tanítással adott, melyet megkezdett, hogy azt visszafizetni képtelenek vagyunk.

Nem akarom tudós voltát bizonyítani. Mert nem volt, nem is akart annak látszani. Nem az a kérdés, hogy élete gyermekése óta tökéletes volt vagy sem. A tény az, hogy valahogyan bizonyos határozott tudásra tett szert, melyről az átlagos nevelés be nem számolhat, melyre aránylag rövid idő alatt tett szert, mely csodálatba ejtette saját családját és barátait, mikor előállott vele, és melyről azt állította, hogy bizonyos tanítóktól kapta-lényeges tény tehát az,

hogy e tudást bírta, akárhogy került is a birtokába. Ez a bizonyíték, melyre súlyt akarok fektetni, mert ez a megingathatatlan pont, mely őt a csalás kérdése fölé helyezi. És azt mondom, minél inkább lealacsonyítják őt, annál inkább bizonyítják és magasztatják azon nagyok létezését, kik általa dolgoztak.

A CSEND HANGJA

Van még egy másik könyve, mely rám nézve különös érdekléssel bír, egy könyv, melyet talán ismernek: „The Voice of the Silence”, ezt a könyvet akkor írta, mikor vele Fontainebleauban voltam. Kis terjedelmű munka, és, amit mondani akarok, csak a könyvre vonatkozik, nem beszélek a megjegyzésekről: később keletkeztek. A könyv prózai költemény három részletben. Fontainebleauban írta, legnagyobb része akkor készült, mikor vele voltam. A szobában ültem, mialatt írt. Tudom, hogy nem más könyv segítségével dolgozott, óraszámra egyfolytában írt, teljesen úgy, mintha vagy emlékezetből írta, vagy kiolvasná onnan, ahol semmiféle könyv nem volt. Este mutatta, amit írni láttam, mikor ott ültem, és felkért engem és másokat, hogy az angolját javítsuk, mert azt mondta, olyan gyorsan írta, hogy biztosan rossz lesz. Csak néhány szót kellett javítanunk, s munkája a szépirodalom remeke maradt, eltekintve minden mástól.

Nos hát, Mr. Coleman azt mondja, hogy ezt egy csomó más könyvben találhatja. Feltételezem, hogy nem olvasta a könyvet, mielőtt ezt a nyilatkozatot tette. Mert a könyv, amint mondtam, prózai költemény, telve szellemi ihlettel, a legfenségesebb erényekre buzdít, és a legnemesebb eszményeket tartalmazza. Nem kotyvalék, különböző forrásokból merítve, de összefüggő, etikai egész. Megindít bennünket nem könyvből gyűjtött tények állításával, hanem természetünk legistenibb ösztönéhez való fordulással. Forrásának, melyből eredt, legjobb bizonyítéka.

SZEMÉLYES TUDÁSOK

Forduljunk, most Blavatsky asszonytól azokhoz, kiket tanított. Még sokan élnek itt is meg másutt is, kiket először ő tanított, és kik utóbb mesterei vezetése alá kerültek. És itt növekedő bizonyítékokkal állunk szemben, olyan férfiak és asszonyok ezek, kik saját tekintélyükre, saját tapasztalataikra támaszkodva, ezeknek a tanítóknak létezésének valóságát bizonyítják, tanúságot tesznek arról, hogy őket személyesen ismerik, és hogy oktatásukat tőlük nyerték személyesen.

Nemrég a lapokban közzétettem csekély részét a bizonyítékaimnak. Mr. Sinnett olyan bizonyítékokra utalt, melyek saját esetében 15 évnél hosszabb időre terjednek. Sok más ugyanazt tette. Wachtmeister grófnő, Olcott ezredes és mások saját személyes bizonyítékaikat szolgáltatották. Talán azt fogják mondani, valamennyien bolondok? De ezek közönséges életet élő férfiak és nők, kik ugyanolyan ítélőképességgel és tudással bírnak, mint a többiek. Milyen más bizonyítékot még valakinek a létezéséről, mint józaneszű, becsületes emberek tanúságát, kik az illetőt ismerik, és kik önök között élnek. Saját személyes bizonyítékunkkal szállunk síkra, mely nem okiratokra, nem írásokra hivatkozik, vagy talán csak egyszerű levelekre alapít, itt még mindig fennállhat a tévedés lehetősége, hanem egyének közösségéről van szó egyéni tanítóival, és oly módon kapott tanításról, mely máshogyan nem nyerhető el. A bizonyítékok ezen fajtáival kell számolniuk: nincs rá eset, hogy egy, két, vagy három emberre bizonyított csalás halomra döntené az épeszű nők és férfiak növekedő bizonyítékait, kik olyan tanítókkal lépnek összeköttetésbe, kik arról tesznek tanúságot, amit ők maguk tudnak. A bizonyítékok ezzel a fajtájával kell szembe szállniuk, a tanúságok ilyen fajtáját kell megdönteniük. Bármennyire mulatnának is egyes gúnyolódó és élcés cikk felett, melyek

egynek csalása hatására az egészben kételkednek. Mégis ép oly kevéssé mondhatják megbízhatatlanoknak a bizonyítékok tömegét azért, mert egy ember csalónak bizonyult, mint ahogy, mondjuk, tagadhatjuk a jó pénz valódi értékét azért, mert valami pénzhamisító hamis pénzt bocsátott forgalomba, mely egy ideig forgalomba is maradt, és mely által az emberek abban a hiszemben, hogy jó, megcsalattak.

De önök azt mondhatnák: Mi az első kézből akarunk bizonyítékot! Megkapják azt, de érte kell menniük. Megkaphatják a bizonyítékot, ha rászánják az idő, és fáradságot nem kímélnek. Nem is oktan kívánság.

Ha valami nagy vegyész kísérleteit önök maguk akarják elvégezni, megtehetik-e csak úgy, ha laboratóriumába mennek, és összekeverik a dolgokat, melyeket ott találnak? Ha megvalósítani akarják a vegyész tudomány legújabb kísérleteinek egyikét, másikat, azt gondolhatják-e, hogy ezt megtehetik egyedül anélkül, hogy esztendőket szentelnének a tanulásnak, fáradozásnak abban a tudományban, melyben egy kritikai kísérletet végre akarnak hajtani? És mit gondolnának önök egy, a vegytanban teljesen tudatlan személy bírálatának értékéről, ha azt mondaná, hogy a kísérlet ki nem mutatható, csak azért, mert ő képzettség és tudás hiányában nem tudja kimutatni?

ÚT A MAHATMASÁGHOZ

Tehát mondtam, hogy meg fogom mondani, hogyan lesz a Mahatma. Mert csak azok, kik hajlandók e célra törekedni, érhetik el azok létezésének feltétlen bizonyítékát, kik már célhoz jutottak. Ezt az árat meg kell fizetni! És a nélkül az egész csak lehetőség? Igen, józan, ésszerű lehetőség. Mások bizonyítéka, melyet bármely más ügyben elfogadnánk, melyre a törvényszék előtt nagy pénzösszeget, nagy földbirtokot vagy akármi mást kockáztatnának, melyet elnyerhetnek, ha a nyújtott bizonyítékokkal –melyekről csak a körvonalakat húztam meg- behatóbban foglalkoznak. Hanem egyéni, személyes tapasztalat? Ennek elnyerése céljából már önöknek maguknak kell fejlődniük, azon az úton haladva, melyet Ők fejlődésükben megjártak. És abból a célból, hogy bárki, kinek kedve van ezt az irányt követni, és természetesen végig folytatni, a világgal közölve lett az Ösvényen teendő első lépések, melyeken mindazok haladnak, kik a tudást elnyerik. A lépések, melyeket bárki megkezdhet, és melyek által idővel ő is hasonló biztonságra tehet szert, amelyekkel egyesek közülünk bírnak. Különösen két könyvecske jelent meg, melyek az Ösvény kezdetére vezetnek. Az egyik: Világosság az Ösvényen, a másik az, amelyről az imént szóltam: A csend szava. Azon kívül az egész teozófiai irodalomban elszórva találkoznak utasításokkal, melyek minden évben számosabbak lesznek, mert a tanítványok egyéni tapasztalata nőttön nő.

Ha erről a fejlődési lehetőségről bizonyítékot akarunk szerezni, arról a fejlődésről, melynek az eredménye a tökéletes ember, az isteni ember-a legelső, legkezdetlegesebb lépések azok, melyeket minden vallás tanított. Figyelmesség és önzetlenség az életben, a kötelesség megnyugtatóan pontos teljesítése akármilyen helyzetben, bármi történjék is. Hogy ugyanazt a mondatot használjam, mely ebben a könyvben használtatott. „Kövesd az élet kerekét, kövesd a kötelesség kerekét az emberi nem és embertársaid iránt.” Ez az előkészítés. Azoknak, aki lelki tudásra akarnak szert tenni, úgy kell haladniuk, amint ezt mindig tanították, le kell térniük a rossz utakról, és a jókat kell követniük. Tiszta élet, az emberek iránti szolgálatkészség, önzetlen fáradozás által. Minden kötelességnek legeslegjobb teljesítésében való fáradozás, iparkodás olyan életet élni, mely a világot jobbnak hagyja hátra, mint ahogy találta. Törekvés nemesen, önzetlenül, tisztán élni, ezek feltételek, melyek azok elébe tétetnek, kik az Ösvényt keresik.

ÚJRATESTESÜLÉS (REINKARNÁCIÓ)

Ha a reinkarnáció nem igaz, akkor ez a fejlődés minden bizonnyal lehetetlen. Nincs olyan egyetlen emberi élet, melyben a hosszú ösvényt be lehetne járni, ezek az isteni lehetőségek újra meg nem születő lélekben ki nem fejlődhetnek.

Ha nem igaz, hogy az emberi lélek életenként a földre visszajön, magával hozva minden új életbe a múlt életek tapasztalatait, mindinkább fejlesztve életenként a jellemét, akkor a Mahatma tényleg lehetetlenség volna, és az emberi tökéletesedés csak költői álom. Ebben az egész tanban a reinkarnáció, mint a természetben lévő alapvető tény, benne foglaltatik.

NEMESEN ÉLNI

Mindenekelőtt az embernek a sok életen át jól, hasznosan, nemesen kell élnie úgy, hogy időről időre felsőbbrendű tulajdonságokkal, nemesebb és nemesebb képességekkel szülessék. Azután következik az emberi evolúcióban egy bizonyos állapot, melynek, miután az ember már régóta küzd felfelé, lelke egy kissé az átlagos emberi fejlődés fölé emelkedik. Vannak kivételesen önzetlen férfiak és nők, kik kiváló tehetséggel, kiváló intuícióval, a szellemi dolgok iránt kiváló szeretettel, az emberiség szolgálatában kiváló odaadással bírnak. Mikor ezek a kiváló tulajdonságok mutatkoznak, érkezik el az idő, mikor a nagy tanítók egyike külön kézbe veszi az illetőt, hogy további fejlődését vezesse, hogy fejlődő lelkét kiképezze. Törekvéseink legyenek összhangban a nagy szellemi erővel, melyek az egész világon elterjedtek. Mikor valaki a tőle telhető legjobbat megtette, értem ez alatt az általános szellemi fejlődés folyamatát, akkor bekövetkezik az eset, hogy a tanító előlép, hogy a további fejlődést vezesse, és ekkor bizonyos, határozott feltételek alatt halad előre további evolúciója. Ezek a feltételek azokba a könyvekbe vannak foglalva, melyekre utaltam. Egy mondatba, vagy inkább kettőbe a következők: a nem-különlétek megvalósítása, melyre egy perc múlva rátérek, és szigorú önfegyelem. Az első azt jelenti: hogy megérti, hogy alapjában egy és ugyanaz mindennel, ami él és lélegzik, hogy semmiféle élőlénytől nem válik külön, hogy nem válik külön sem a bűnöstől, sem a szenttől, az emberiség legalacsonyabbjától és legmagasabbjától sem. De még az élőlények alsóbb fajaitól sem, és az élettelennek nevezett tárgyakban is saját Én-jének legbensőbb esszenciáját ismeri fel. Hogyan kell ezt megmutatni? Úgy mutatják ezt meg, ha teljes elhatározással, az emberek szenvedéseivel, érzelmeivel, szükségivel iparkodnak magukat azonosítani. „Lelked kölcsönözze fülét a fájdalom minden felkiáltásának, mint a lóbuszvirág, mely kelyhét a reggeli nap pirkadására kinyitja. Ne engedd a nap perzselő tüzének felszárítani egyetlen fájdalomkönnyet, mielőtt te magad le nem törölnéd azt a szenvedő szemérről.” De ez még nem minden. „Minden égő emberi könnyet engedj a szívedre hullani, és maraszd ott; soha addig le ne töröld, míg a fájdalom, mely azt okozta, el nem háratott.” Ez az első tanács. „Eredj a szenvedőhöz és enyhítsd fájdalmait; de enyhítvén fájdalmát, hadd facsarja saját szívedet, és mint állandó szenvedés hadd maradjon ott, míg a fájdalom oka el nem háratott.” Ez a nemkülönlét első foka. Azonosítsd magad a világ bánatával és örömeivel; mindenki bánata a tiéd legyen, mindenki fájdalma a te fájdalmad, bárki öröme a te örömed legyen. Szíved minden más szív érzelmeire megrezdüljön, miként a húr visszaadja a zenei hangot, melyre hangoltatott. Érezned kell a fájdalmat, érezned kell a gyötrelmet; sőt érezned kell a bűnt és a szégyent, mint saját bűnödnek szégyenét, saját öntudatodnak részévé kell, hogy váljék, el kell viselned azt, és meg ne próbálj előle menekülni. A gyöngédséget annyira fejlesztened kell, hogy az emberiség minden szenvedésére feleljen az. Ezt tettben és érzésben kell keresztül vinned. „Egy irgalmassági cselekedet elmulasztása, halálos bűn cselekedetévé lesz.” De nem elég a világ fájdalmát felfogni, és vele érezni. Olyan szigorúnak kell lennünk magunkkal szemben,

amilyen lágyszívűek környezetünkkel. Nincs erejük saját szomorúságuk megsiratásának elpazarolására, ha az emberiség szomorúságával akarnak azonosulni. És így azt mondják, hogy saját szomorúságunkra, fájdalmainkra olyan kemények legyünk, mint a mangó gyümölcs magja, míg mások fájdalmaira és szomorúságaira oly puhák, mint e gyümölcs húsa.

TESTVÉRIESSÉG

Így életenként gyakorolja magát az ember, életenként jobban és jobban azonosítja magát mindennel, letörve mindent, mi embert, embertől elválaszt. Ez az oka annak, hogy miért egyetlen feltételünk a testvériség, mert ennek a felismerése az első lépés a nem-különlétek megvalósításához, ami a tanítvány haladásához szükséges. A tanítvány határozott kiképzése érzővé teszi őt mindenki szomorúsága iránt, hogy ezt érezve kész legyen a segítségre. Az egészel való önazonosítás úgy megedzette őt, hogy végre a világ Megváltóinak az egyike lehet. Mert, ahogy ez a kiképzés életenként tovább halad, fokozatosan kifejlődik ebben az emberi lényben a folyton növekedő együttérzés, egyre mélyülő részvét, irgalmasság, mely határtalan, és türelem, mely kimeríthetetlen. Semmi bántalom nem sértheti, mert azon búsul, ki őt bántalmazza, és nem önmagát sajnálja, kinek azt el kell tűrnie. Semmiféle rossz miatt nem haragszik, mert megérti, hogy a rossz miért történt, és a tettesért búsul, nem vesztegetve idejét haraggal.

Nem fogja a rosszat helyeselni, nem fogja mondani, hogy a rossz jó, nem úgy fogja tenni, mintha a jó rossz volna, mert ez a legnagyobb kegyetlenség lenne, és az emberi nem haladását képtelenné tenné. Miközben a rosszat látja, nem haragszik a tettesre, mert egy saját lelkével, és nem ismer külön-léte közé és maga között.

Mi célból? Mert, amint a növekedés előre halad, az emlékezőtehetség és tudás nőni fog, a tanítványban mindinkább mutatkozni fog a szellemi élet fejlődése, és fokozatosan ki lesz szemelve, mint az emberek munkása, az emberek segítője, dolgozván érettük, hogy tudatlanságukat eloszlassa, és hogy a világ minden illúziójában rejlő valóságot nekik leleplezze. Keménynek kell lennie önmagához, mert a rossz és az ember között kell állnia, mert gyöngébb testvérei és a sötét hatalmak között áll, melyek különben agyonzúznák. Az itt arról adott magyarázatok, hogy a tanítványnak milyennek kell lennie, megmutatják, hogy olyannak kell lennie, mint egy csillag, mely mindenkinek világosságot ad, de mástól el nem vesz. Miként a hó, olyan legyen, mely magába veszi a fagyot és csípős szelet, hogy az alatta levő magvak a fagytól sértetlenül pihenjenek, és ha a növény ideje elérkezik, növényre képesek lehessenek. Ez az, amit az emberektől, kik tanítványok akarnak lenni, megkövetelnek. Nem bevégeztséget, hanem iparkodást, nem tökéletességet, hanem törekvést, nem az eszménykép azonnal való megvalósítását, hanem az utána való törekvést, akármilyen botlás és hiba közepette. És most kérdezem önöket, hogy közülünk azok, kik ezt, mint eszményt megvalósítjuk, és kik tudjuk, hogy ez mit tanítóink tőlünk megkövetelnek, valószínű-e, hogy mi a társadalom kárára működünk, vagy pedig csakis az emberek szolgálói akarunk lenni, engedelmeskedve azoknak, kiknek törvényét teljesíteni iparkodunk? És aztán, ahogy mondtam, ezek a tulajdonságok életenként fejlődnek, míg végre elérkezik az idő, mikor az ember hibái elmaradnak, mikor az emberi természet gyengeségei fokozatosan legyőzettek, mikor tántoríthatatlan részvét, tisztaság, (melyhez szenny nem férhet) hatalmas tudás és érezhető szellemiség jellemzik a tanítványt, ki a felszabadulás küszöbéhez közeledik. Majd pitymallik a nap, melyen az Ösvény járása befejeződött, s elérkezik az idő, mikor a tanítvány pályafutása véget ért, s a Tökéletes Ember végső lehetősége a szemé elé tárul. Akkor aztán azt lehetne mondani, hogy a föld egy időre háttérbe szorul, és ott áll a felszabadult lélek, ahogy mondtam szokták, a lélek, mely szabadságát kivívta, a lélek, mely az emberi korlátokon győzedelmeskedett. Ott áll a Nirvána küszöbén, azon tökéletes öntudatosság és boldogság küszöbén, mely az emberi gondolat lehetősége fölé emelkedik, melyet korlátolt öntudatunkkal

felfogni nem tudunk. És amint itt áll, azt mondják, hogy nagy csend uralkodik, csend a természetben, gyermekeinek egyike föléje emelkedik, csend, melyet egy időre semmi félbe nem szakíthat, midőn a felszabadult lélek szabadságát elérte. Csend-addig, míg egy hang félbe nem szakítja: hogy ez, mely hatalmas feljajdulásban a világ összes, immár elhagyott nyomorát egyesíti. Felkiáltása ez a világnak az ő nyomorában, sötétségben, szellemi éh-halálában, erkölcsi süllyedésében. És abban a csendben, mely a felszabadított lelket körülveszi, a felkiáltás, mely hozzá ér, az egész emberi nem nyomorának a felkiáltása a testvérei fölé emelkedett lélekhez intézve, a lélekhez, mely felszabadult, mialatt ő még a rabláncokban sínylődik.

AZ EGYSÉG ÉRZÉSE

Hogyan fog tovább jutni? Életenként megtanulta magát az emberrel azonosítani, életenként megtanulta a fájdalom minden feljajdulását érezni. Vajon előre mehet-e ő, másokat rabláncokban hagyva? Vajon mehet-e boldogság felé, a világot szomorúságban hagyva? Ő, kit Mahatmának hívunk, felszabadult lélek, kinek joga van tovább menni, de szeretetből visszafordul, hozza tudását a tudatlanság segítésére, tisztaságát a romlottság tisztítására, világosságot a sötétség eloszlatására, és a test terhét újra magára veszi, míg az emberi nem vele együtt felszabadul. Ő nem egyedül fog előre menni, hanem mint egy hatalmas család atyja, magával hozza az emberiséget, hogy közös célban, közös boldogságban, a Nirvánában vegyen részt. Ez a Mahatma! Életről-életre a legnagyobb önmegtágadással, küzdelemmel és munkával elérte a tökéletességet, aztán visszatér, hogy másokat is arra a fokra emeljen, ahol ő áll. Minden lélek, mely feléje nyújtja a kezét, kész segítőre talál. Szíve minden testvérenek segítség kiáltására megdobb, és a Mahatmák ott állnak várakozva, hogy hajlandók leszünk, hogy tanítsanak, várva, míg alkalmat adunk nekik arra, amiért a Nirvánáról lemondtak.

EGY MAGASZTOS ESZMÉNY

Vajon kigúnyolni, kinevetni való eszmény ez? Ha csak álom volna is, a legnemesebb álom, melyet az emberiség valaha álmodott. A legnagyobb önfeláldozás, és a lelelkesítőbb ideálok egyike. Egyeseknek tény, mely valóságosabb az életnél. De azoknak, kiknek eszmény, az önfeláldozás, a tudás, és a szeretet eszményképe. Hogy ilyen emberek léteznek, azt néhányan közülünk tudják. De még, he bennük nem is hisznek, nincs semmi az eszményben, mi nemes ne volna, és csak a rá való gondolás által már magasabbra és magasabbra ne nőhetnének a világosság felé. A keresztényeknek Krisztus ugyanolyan eszményképe, mint a buddhistáknak Buddha. Minden hitvallás ugyanezt az ideált bírja azon emberben, kit isteninek tart. És bizonyosságot teszünk minden vallás mellett, hogy hite igaz és nem hamis, tanítóik valóságok és nem álmok, mert a tanító a tanítványban lévő ígéret megvalósulása, megvalósulása azoknak az erényeknek, melyeket imádunk. Csak akkor tanulhatunk többet, ha gyakoroljuk azt, amire már tanítottak. Ha először az elméletről, és csak azután beszéltem annak történelmi múltjáról, azután a tanúságról, melyet a jelemben adunk, és legutoljára a lépésről, melyeket bárki, aki akarja, megtehet. Ez azért történik, mivel ki akarom az eszményt emelni abból a sok nevetségesből, amit rá halmoztak, eltekintve a sok sártól, mellyel megdobálták, ki akarom emelni a versengés és szóváltásból, mely körülötte zajlott.

Szidjanak bennünket, amennyire akarnak, csak hagyják az emberi tökéletességnek ezt a nemes ideálját érintetlenül! Nevessenek rajtunk, amennyit tetszik, de ne nevensenek a Tökéletes Emberen, az Istenné lett Emberen, kiből, végre, önök közül legtöbben mégis hisznek. Ne legyenek önök, mint keresztények hűtlenek saját hitükhöz, csak hit tárgyának tekintve Krisztust és nem élő valóságnak, (élő valóság ő ma) mint, ahogy ezt önök közül

sokan tudják. Ne felejtsek el, hogy bármi legyen is a név, az eszmény ugyanaz, bármi legyen a cím, a gondolat, mely alatta rejlik, azonos.

Ahogy gondolkodnak, úgy fejlődnek, amilyen az eszményük, fokozatosan olyanná lesz életük is. Van ugyanis a gondolatnak átváltoztató ereje, annyira, hogy ha eszményük semmirekellő, életük is semmirevaló lesz. Ha eszményeik anyagiasak, életeik is anyagiasakká lesznek. Vegyék ezt az eszményt, gondolkozzanak rajta, és éltük át lesz hatva annak tisztaságától. Nemesebb férfiakká, nemesebb nőkké lesznek, mert az fogja gondolataik tárgyát képezni, a gondolat pedig átalakítja önöket saját másává. Igaz, hogy az emberek olyanokká lesznek, mint akit tisztelnek, az emberek azzá lesznek, amiről gondolkodnak. A Tökéletes Ember eszménye magában rejti az emberi nem jövőjének reményét.

AZ ADEPTUSOK

KI A MESTER?

A sok kérdésre, melyekre a teozófia alkalmat ad, talán egy sem ébreszt több érdeket, egy sem ad több okot a kérdezősködésre, mint a Mesterek kérdése. Kik ők? Hol laknak? Mit csinálnak? Ezeket és sok más kérdést hallunk minduntalan. Megkísérlek egy kis világosságot vetni ezekre a kérdésekre, és legalább részben felelni rájuk.

„Mester”, a teozófusok által használt kifejezés, olyan emberi lények megnevezésére, kik befejezték emberi evolúciójukat, az emberi tökéletességet elérték, kiknek, amennyiben részünkről, a mi naprendszerünkről van szó, semmi több tanulnivalójuk nincs, elérték azt, mit a keresztények „üdvözülésnek”, és a hinduk és buddhisták „szabadírásnak” neveznek. Mikor a keresztény vallás még azt tartotta: „a hit a szentekhez felemel”, az üdvözülés a maga teljességében sokkal többet jelentett, mint a kárhozat alóli megmenekülést. A kényszerreinkarnáció alóli felszabadulást jelentette, biztosítást az evolúcióban való minden bukás lehetősége ellen. „Aki győzedelmeskedik, Isten templomának pillére lesz, és többé nem fog kimenni”, így szól az ígélet. Ő, aki győzedelmeskedett, „üdvözült”.

Az evolúció fogalma, mely magába rejti az öntudat fokozatos kiterjedését mindinkább javított anyagi formákban megtestesülve, a „Mesteri” állapot fogamzásának alapfeltétele. A tökéletességet, mely vele egyértelmű fogalom, minden emberi lény elérheti, de nyilvánvaló, hogy egy rövid emberi életben tökéletességet elérni nem lehet. A különbségek ember és ember, szent és gonosztevő, lángész és idióta, atléta és nyomorék között az isteni igazsággal csak akkor békíthetők ki, ha minden emberi lény a vadságtól a nemességig fejlődő útján van, és ha ezek a különbségek csak e növés különféle fokozatainak jelei. Egy ilyen hosszú evolúció hegy csúcsán áll a „Mester”, megtestesítvén magában az ember lehető legmagasabb értelmi, erkölsi és szellemi fejlődésének eredményét. Megtanulta mindazon leckéket, melyeket az emberiség áthasoníthat, övé mindazon tapasztalatok értéke, melyeket a világ megadhat. Ezen a ponton túl az evolúció már ember-feletti. Ha a győző az emberi életbe visszatér, az saját önkéntes cselekedete, mert se születés, se halál nem létezik számára többé, kivéve, ha saját beleegyezésével történik az.

A „Mesterség” teljes fogalmához még valamit hozzá kell adnunk. A Mesternek emberi testben kell lennie, testet kell öltenie. Sokan, kik ezt a magasságot elérték, nem veszik fel többé a test terhét, hanem csak a „szellemi” test”-et használják, a földi összeköttetésből kilépnek, és csak a lét magasabb síkjain tartózkodnak. A Mester, amint a név maga is mondja, tanítványokat fogad, és szoros értelemben véve csakis azokat illeti e név, kik kevésbé fejletteknek segítenek, hogy a meredek utat levághassák, és így az emberi evolúció csúcsára érhessenek. Az evolúció egy magaslatot spirálszerűen, körös-körül övező úthoz hasonlítható, az úton az emberiség lassan halad előre. Van azonban fel a hegytetőre egy rövidebb út is, keskeny, meredek, göröngyös, de kevesen vannak, kik azt megtalálják. Ezen kevesek a Mesterek növendékei, vagy tanítványai. Ép úgy, mint Krisztus idejében, „mindent el kell hagyniuk, és követniük kell Őt”.

Azokról, kik épp oly magasan állnak, de tanítványokat nem fogadnak el, hanem másképpen szolgálják a világot, szintén szólni akarok. Nem létezik olya szó, mely ezeket a tanítóktól megkülönböztetné, és így ennek hiányában a Mester szót kell használnunk. Indiában, ahol ezek a különféle szolgálattételek a rég múlt idők óta ismeretesek, léteznek különféle nevek is, de nehéz volna ezeket átültetni.

A Mester meghatározásául felvethetjük tehát, hogy: emberi lény, ki tökéletesítette magát, és a földön semmi egyéb tanulni valója nincs, ki fizikai testben él, hogy az embereknek segítsen. Az emberi nemnél gyorsabban fejlődni akaró tanítványokat elvállal abból a célból, hogy

utóbbiak az emberiség hasznára lehessenek, és kik hajlandók e cél elérése érdekében mindent elhagyni.

A TÖKÉLETES EMBER: ANNAK HELYE A FEJLŐDÉSBN

Szükséges talán azok részére, kik nem otthonosak a fejlődés teozófiai felfogásában, megemlítenem, hogy mikor azt mondjuk, „tökéletes ember”, jóval többet értünk alatta, mint ahogy ez általában történik. Olyan öntudatot értünk, mely képes szakadatlanul azon öt nagy szférában működni, melyben az evolúció halad, a fizikai, az asztrális, a mentális és a mennyei világokban, melyekkel most minden ember viszonylatban áll. Szt. Pál tudvalevőleg még egy „harmadik égről” is beszél, melybe azonban a közönséges emberiség még nem juthat be. Egy Mester öntudata mindezekben otthonos, mindezeket magába zárja, és megfinomított, könnyű testeiben kedve szerint ezekben működhet úgy, hogy bármikor akarja, tudhat, és szabadon cselekedhet akármelyiknek bármilyen részében.

A nagy testvériségben, melynek tagjai a rendes evolúción kívül fejlődtek, ötödik fokon állnak a Mesterek. A négy alsóbb fok bevezetett tanítványokból áll, kik legnagyobbreszt ismeretlenül a mindennapi világban élnek és munkálkodnak, teljesítve a munkát, mellyel följebbvalói megbízták. Az emberi történelem bizonyos időszakában, komoly válságokban, egyik civilizációnak a másba való átmenetelénél, az okkult hierarchia tagjai, Mesterek és még ezeknél is magasabb lények, a világra jönnek jóllehet rendszeren megtestesülve, rejtett és elkülönített helyeken élnek, távol az emberi élet zajától, hogy áldásos munkájukat végezhesék, melynek keresztülvitele az emberek zsúfolt forgatagában lehetetlen volna.

JÉZUS, A MESTER

Jézus, életének első harminc éve alatt, még keresztelése előtt, mikor „Isten szelleme” reá alászállott, és ezután benne lakozott, az emberi testet a megtestesült Krisztus templomává emelve, a tanítványok legszentebbje és legtisztábbja volt, és mint ember azután érvén el a „Mesterséget”, a Krisztus által alapított egyháznak Ura és Mestere lett. Jellemző, hogy az egyház hite szerint a valóságos emberi test további megtartására súlyt fektettek, „mellyel fölszálla a mennyekbe.” A kereszténység hosszú, zavaros évszázadain át a Mester Jézus volt védője és pásztora egyházának, vezetve, lelkesítve, figyelmeztetve azt századokon keresztül, és most a misztikus kereszténység árával árasztja el, mely öntözi a kereszténység kertjét, és okozza, hogy újra szép virágok nyílnak benne. Egy Szíriából vett testbe öltözve, nyílt emberi életben leendő megjelenésének idejét várja.

HILARION MESTER

Hilarion – valamikor a neo-platonikus iskola Jamblichus-a, aki M.C. által a „Világosság az Ösvényen”-t (The Light on the Path) és H.P. Blavatsky által „A Csend hangját” (The Voice of the Silence) adta, a költői angol prózának, és a melodikus kifejezésnek gyakorlott művésze – szintén a jövő időkért munkálkodik, és ki fogja venni részét az Új Kor drámájában.

M. ÉS K. H. MESTEREK

Az a két Mester, kiket Mr. Sinnett „Az okkult világ”-ban (The occult world) M. és K. H.-nak nevez, alapította meg a Teozófiai Társulatot, használván H. S. Olcott ezredest és H. P. Blavatsky-t – mindkettő M. Mester tanítványa –, hogy annak alapját megvessék. Mr.

Sinnettnek utóbbi adta az anyagot, melyből híres könyveit írta, az egyik a fent említett és az „Esoteric Buddhism”, amely a nyugati világban élők ezreinek hozta meg a teozófia világosságát. H. P. Blavatsky elmondta, hogyan találkozott M. Mesterrel a Serpentine partján, amikor 1851-ben Londonban járt.

RÁKÓCZI MESTER ÉS MÁSOK

A Rákóczi fejedelmi ház egyik utolsó sarja, St. Germain grófként ismeretes a XVIII. század történelmében, mint Bacon a XVII.-ben, mint Robertus szerzetes a XVI.-ban, mint Hunyadi János a XV.-ben, hogy reinkarnációi közül egynéhányat felsoroljak. Tanítvány volt ezek alatt a fáradtságos életek alatt, és most a Mesterséget elérte, „Magyar Adeptus” név alatt szerepel az okkult világban, és ebben a magyar testben néhányunk előtt ismeretes.

Azután ott van a „Velencei” és „Seraphis”, aki Olcott ezredest tanította egy ideig, és a „Tirnavalluri agg”(Old Gentlemann of Tirnavallur), akit H. P. Blavatsky nevezett el ilyen furcsán. Subba Rao és C. W. Leadbeater felkeresték nilgiri magányában, mintegy nyolcvan mérföldnyire Adyartól, ahol visszavonultan él, megfigyelve a világ változásait, mélyen belemerülve a rejtélyesebb tudományokba, amelyeknek külső burkuk a vegytan és a csillagászat.

Ezek néhányan a többé-kevésbé ismert Mesterek közül, akik általánosabban lesznek majd ismeretesekek, mielőtt a jelen század a múlttal számot vet.

HOL LAKNAK ŐK?

A világ különféle országaiban elszórtan élnek. Jézus Mester főleg Libanon hegységeiben él, Hilarion Mester Egyiptomban, és krétai testet visel, M. és K. H. Mesterek Shigatse közelében Tibetben, mindkettő indiai testet visel, Rákóczi Mester Magyarországon, de sokat utazik, nem tudom a Velencei és Seraphis Mesterek lakóhelyeit. A „hely” közönséges jelentőségét veszti azok számára, akik az Úr szabad lakosai, akik akarataik szerint jönnek, mennek. És jóllehet, az ember tudja, hogy a fizikai test rendszeren hol lakik, ez a test csak minden pillanatban félretehető ruhadarab, s így a „hol” nagy részben jelentőségét veszti.

MUNKÁSSÁGUK

Számtalan módon segítik elő a Mesterek az emberiség haladását. A legfelsőbb szférákból életet és világosságot bocsátanak az egész világra, amely éppen úgy asszimilálható, mint a napsugár, mindazok számára, akik eléggé képesek annak befogadására. Amint a fizikai világ Isten élete által, amely a napban központosítva él, úgy él a szellemi világ ugyanazon élet által, amely az okkult hierarchiában van központosítva. A Mesterek, akiknek különösen a vallásokkal van dolguk, ezeket a vallásokat használják tartályoknak, amelyekben szellemi erőt öntenek, amely azután minden vallás hívei között a helyesen nevezett „malaszt eszközök” által osztódik szét. Azután következik a nagy intellektuális munka, a Mesterek gondolatformákat küldenek szét. Ezek nagy intellektuális erők, amelyek egyes lángeszű emberek által felfogva, asszimilálódnak és a nagyvilágnak átadódnak. Ezen a síkon küldik tehát kívánságaikat tanítványaikhoz, figyelmeztetvén őket a munkára, melyhez fogjanak. Azután jön az alsóbb mentális világbeli gondolatformák létesítése, amelyek a konkrét értelemre hatnak, és amelyek hasznos utakra térítik munkásságát ezen a világon, továbbá azoknak tanítása, akik a mennyei országban laknak. Azután nagy munkásságuk az asztrális világban az úgynevezett holtak segítése, a fiatalabb tanítványok oktatásának általános vezetése s felügyelete, és segítség küldés a nyomor számtalan eseteiben. A fizikai világbeli

események irányzatainak a megfigyelése, a rossz áramok javítása és megsemmisítése, amennyire azt a törvény megengedi. Azon erők állandó egyensúlyban tartása, amelyek az evolúcióért és ellene dolgoznak, a jók megerősítése, a rosszak gyöngítése. Ők irányítják a szellemi erőket, amint mások vezetik az anyagiakat, kiválasztják és visszavezetik a nagy dráma színészeit, az emberek tanácsait befolyásolják, és jó irányba terelik a hasznos ösztönzéseket.

Ez csak néhány az azon munkának, melyeket az emberiség Őrei minden szférában szünet nélkül végeznek, csak azok közül a munkásságok közül valók ezek, amelyek korlátolt látókörünkbe eshetnek. Mint védőfal állnak Ők az emberiség körül, e falon belül előrehaladhatunk, s nem kell tartanunk azoktól a rettenetes világtrendi, (kozmikus) erőktől, amelyek planetáris házunkat körülveszik. Időről-időre egyik-másik megjelenik közülük, mint nagy vallásánító az emberek világában, hogy az örök igazságokat új alakban terjessze, olyan alakban, amely egy új népfajtának, vagy új művelődésnek megfelel. Soraikba tartoznak a világ minden vallásának nagy prófétái, s mialatt egy vallás fennáll, addig egyike ezeknek a nagyoknak, mint annak feje élén áll, és fölötte örködni az Ő különös feladata.

A VILÁGTANÍTÓ

A jelen század folyamán az emberiség történetében egyike az azon nagy válságoknak fog bekövetkezni, melyek egy új művelődés létrejöttét jelzik. Ő, kit Keleten a Bölcsesség Igazságának, Világtanítónak, a nyugati népek pedig Krisztusnak hívnak, nemsokára megtestesülvén a Földre visszajön, és megint az emberek nyüzsgő tömegei közt fog működni. Vele együtt a Mesterek közül egynéhányan eljönnek, hogy munkájában segítsék, és hogy tanítását terjesszék. A jelen események gyors hajszája, az elviselhetetlen terhek, melyek a népeket sújtják, háborús hírek, politikai, társadalmi és vallási vélemények káosza, mindezek és még sok egyéb a változó időknek, a múlt eltűnésének, s az újkor születésének jelei. Új világ támad, amelyet a mostani kor gyermekei érett korukban fognak szemlélni, mert újból hallatszik a régi mondás: „Íme, új eget és új földet teremtek! Íme, mindeneket megújítok.”